

Η ΡΩΣΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕ ΠΤΩΣΗ-Η ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΤΟΥ ΗΣΥΧΑΣΜΟΥ

*Επισκόπου Μπουκόμπας καί Δυτικής Τανζανίας
Χρυσοστόμου*

1. Ἡ καταδίκη τοῦ Ἡσυχασμοῦ

Κυριολεκτικά μᾶς θάμπωσαν οἱ Ἅγιοι τῆς Ρωσίας, οἱ ὁποῖοι μαθήτευσαν στοὺς Ἱεραποστόλους τῆς Κωνσταντινούπολης καί ἀπέδωσαν πολλοὺς πνευματικούς καρπούς, ὅμοιους τῶν παλαιότερων Ἀγίων τῆς Ἁγίας Ὁρθοδοξίας.

Θαυμάσαμε τὴν ἀντίσταση τοῦ ὀρθόδοξου ρωσικοῦ λαοῦ, κατὰ τὸν ἑβδομητὰ χρόνο διωγμὸ ἀπὸ τὸ ἀθεϊστικὸ καθεστῶς.

Μεγάλη βέβαια ἦταν καὶ ἡ ἀπορία μας γιατί συνέβη αὐτό; Μὲ τόσοι Ἅγιοι, τόση εὐσέβεια, γιατί οἱ ἴδιοι οἱ Ρῶσοι κατεδίωξαν τὴν Ἐκκλησία τους;

Ἀκούσαμε βέβαια ἀπὸ τοὺς πολέμιους τίς ἀμαρτίες τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, προσπαθώντας αὐτοὶ νὰ δικαιολογήσουν τὸ μένος τους ἐναντίον τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν πιστῶν ἀνθρώπων Του.

Στὴν πραγματικότητα τὸ ἀθεϊστικὸ καθεστῶς πολεμῶντας μιά ἀλλοτριωμένη Ἐκκλησία, χωρὶς νὰ τὸ ξέρει πολεμοῦσε τὴν ἀλλοίωση τῆς πίστεως καὶ τὴν αἰχμαλωσία της στὴν αἵρεση τῆς ἐκκοσμίκευσης.

Αὐτὴ ἡ ἐκκοσμίκευση ξεκίνησε τὸν 16^ο αἰῶνα, ὅταν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας ἐπισήμως τὸ 1525 κατεδίκασε τὸν Ἅγιο Μάξιμο τὸν Γραικὸ καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἡσυχαστές. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας κατεδίκασε ἐν Συνόδῳ τὸν Ἡσυχασμὸ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ¹.

Αὐτὴν τὴν ἐκκοσμίκευση καὶ τὸν ἐκδυτικισμό τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας καὶ κοινωνίας ὀλοκλήρωσε ὁ Μέγας Πέτρος μὲ τὴν κατάργηση τοῦ Πατριαρχείου, τὴν ἐξάρτηση τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ κράτος καὶ τὸ διωγμὸ κάθε τί πού εἶχε σχέση μὲ τὴν Κωνσταντινούπολη καὶ τοὺς Ἕλληνες. Ἔβγαλε τὴν βυζαντινὴ Ἁγιογραφία, Βυζαντινὴ Μουσικὴ, Βυζαντινὴ Ἀρχιτεκτονικὴ. Σφετερίσθηκε ὅμως τὸν δικέφαλο ἀετό, γιὰ νὰ στηρίξει τὴν ἰδέα τῆς Τρίτης Ρώμης καὶ ὅτι εἶναι ἡ συνέχεια τῶν Ρωμιῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Κωνσταντινούπολης.

Αὐτὴ τὴν μεγάλη πλάνη καὶ πτώση τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἔχει καταγγεῖλει ἀπὸ τὸ 1984 ὁ μεγαλύτερος Ὁρθόδοξος Θεολόγος τοῦ 20^{οῦ} αἰῶνα π. Ἰωάννης Ρωμανίδης στό μνημειῶδες βιβλίο του ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ-ΡΩΜΑΙΟΙ Ἡ ΡΩΜΗΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ.

Δυστυχῶς λίγοι κατάλαβαν τὸν προφητικὸ λόγο τοῦ π. Ἰωαν. Ρωμανίδη. Οἱ περισσότεροι ἐθαμβοῦντο ἀπὸ τὸν ἠρωϊσμό τῶν ὀρθοδόξων ἀπέναντι στοὺς ἄθεους

¹ π. Ἰωάννης Ρωμανίδης ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ-ΡΩΜΑΙΟΙ Ἡ ΡΩΜΗΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ, σ. 13, 21.

διώκτες. Όλοι κατήγγειλαν τό άθειστικό καθεστῶς, όπότε δέν έδωσαν τήν πρέπουσα προσοχή στίς καταγγελίες αυτές. Όλοι χαρήκαμε για τήν πτώση τοῦ καθεστῶτος. Γρήγορα όμως πέσαμε από τά σύννεφα, όταν είδαμε τήν άχάριστη και άχαρακτήριστη συμπεριφορά άπέναντι στό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως και προς τόν Έλληνισμό.

Ήδη βέβαια μάς δημιούργησαν τήν φοβερή διαίρεση τῶν Όρθοδόξων τῆς Διασποράς, Εὐρώπη, Αὐστραλία, Αμερική και τήν ένθάρρυνση δημιουργίας παράλληλων έκκλησιαστικῶν δικαιοδοσιῶν. Έτσι είδαμε τό πρωτάκουστο 2,3,4 Έπισκόπους σέ μία πόλη, κατά παράβαση τῶν ιερῶν Κανόνων.

Αὐτό ἦταν έπόμενο, άφοῦ οί Ρῶσοι δέν άναγνωρίζουν Οικουμενικές Συνόδους και διατείνονται, ότι κατάλαβαν εκείνοι καλλίτερα τό Χριστιανισμό από τούς Έλληνες Πατέρες.

Μετά τήν περεστρόϊκα ξανατόνισαν τήν έμμονή τους στήν αίρεση τοῦ έθνοφυλιτισμοῦ, πού καταδικάσθηκε από τήν Σύνοδο τοῦ 1870. Ξαναεπανήλθαν στίς άμαρτίες τῆς τσαρικής Ρωσικῆς Έκκλησίας.

Ξαναθέρμαναν τό πόλεμο κατά τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως και έναντίον τοῦ Έλληνισμοῦ, προβάλλοντας τό όραμα τοῦ λεγόμενου Ρωσικοῦ κόσμου.

Στή συνέχεια θά άναδείξουμε αὐτήν τήν πτώση τῆς Έκκλησίας τῆς Ρωσίας, ή όποία άκόμη δέν έχει άνακαλέσει τήν καταδίκη τοῦ Ήσυχασμοῦ τῆς Όρθοδοξίας πού καθιερώθηκε από τήν Θ' Οικουμενική Σύνοδο τοῦ 1359 επί Αγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμά.

2. Ή καταδίκη τοῦ Αγίου Μαξίμου του Γραικοῦ

Ή έν Σύνοδω καταδίκη τοῦ Ήσυχασμοῦ έγινε κατά τήν δίκη και καταδίκη τοῦ Αγίου Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ.

Ό Δανιήλ Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ προσπάθησε νά προκαλέσει τήν αντίπάρθεια και τό μίσος τοῦ μεγάλου ήγεμόνα προς τόν Άγιο Μάξιμο. Ή δίκη ξεκίνησε στίς άρχές τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1525.

Ή καταδίκη τοῦ Αγίου Μαξίμου είχε προαποφασισθεϊ από τόν μεγάλο ήγεμόνα μετά από είσήγηση τοῦ Μητροπολίτη Δανιήλ.

Στίς άρχές Φεβρουαρίου τοῦ 1525 ξεκινά ή δίκη τοῦ Αγίου Μαξίμου στή Μόσχα, άρχικά στό παλάτι τοῦ Ρώσου ήγεμόνα και κατόπιν στή Συνοδική μεγάλη αίθουσα τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας. Έχει προηγηθεϊ συστηματική προπαγάνδα άπαξιώσεώς του έκ μέρος τοῦ έπιτελείου τοῦ Μητροπολίτη Δανιήλ, παρουσιάζοντάς τον ως αίρετικό, κατάσκοπο και όργανο τοῦ Σατανά.

Στήν πρώτη συνεδρία τῆς δίκης, πού έγινε μέ πανηγυρικό και έπιβλητικό τρόπο στά άνάκτορα, ἦταν παρών ό ίδιος ό μεγάλος ήγεμόνας μέ πολλούς πρίγκιπες και άρχοντες. Είχαν συγκεντρωθεϊ όλοι οί Αρχιεπίσκοποι, οί Επίσκοποι, πολλοί Αρχιμανδρίτες, Ήγούμενοι και γέροντες πολλῶν Μονῶν. Ό ήγεμόνας ἠθελε ή καταδίκη νά προ

καλέσει έντύπωση ανάλογη προς τό πνευματικό καί ήθικό ύψος τής προσωπικότητας του Μαξίμου.

Τό κατηγορητήριο περιλαμβάνει τίς κατηγορίες τής αίρεσης, τής κριτικής κατά του άυτοκεφάλου τής Ρωσικής Έκκλησίας, τήν κριτική κατά τής τεράστιας περιουσίας τών Μοναστηριών, τήν κριτική κατά τών Ρώσων Μητροπολιτών καί Ρώσων νεοφανών Αγίων, τήν κριτική κατά του μεγάλου Δούκα καί τήν κατασκοπία.

Μετά τό τέλος τής καταθέσεως ψευδο-μαρτύρων, τής παντελοϋς έγκαταλείψεως έκ μέρους άκόμη καί τών στενότερων συνεργατών του καί παρά τήν έμπεριστατωμένη καί πλήρους ταπεινοϋ φρονήματος καί έντονης συγκινησιακής φόρτισης άπολογία του Μαξίμου, ό Μητροπολίτης Δανιήλ, μέ έντολή του Μεγάλου Δούκα, τόν κηρύσσει έννοχο γιά αίρεση καί κριτική κατά τής άνεξαρτησίας τής Ρωσικής Έκκλησίας.

“Όπως εΐναι φανερό, ό Ήγεμόνας δέν θέλησε νά έντάξει στήν καταδίκη στοιχεία πολιτικής άνάμιξης, καθώς δέν υπήρχαν έπαρκεΐς άποδείξεις καί προτίμησε νά άναδείξει μόνον αίτίες θεολογικές καί έκκλησιαστικές. Σέ κάθε περίπτωση, «εις τόν Μάξιμον έπεβλήθη ή ποινή τής έξορίας καί τής ίσοβίου έγκαθειρξεως εις Μονήν ως κριθέντα έννοχον κυρίως αίρέσεως». Οί βασικές κατηγορίες ήταν ή:

- Κριτική κατά τής τυπολατρίας.
- Κριτική κατά τών Μητροπολιτών.
- Κριτική κατά τής άμαρτωλής ζωής καί συμπεριφορών κληρικών καί μοναχών.
- Κριτική κατά τής μεγάλης γαιοκτησίας τών Μοναστηριών καί τής στυγνής έκμετάλλευσης τών φτωχών.

-Κριτική κατά του άυτοκεφάλου τής Ρωσικής Έκκλησίας.

-Κριτική κατά του μεγάλου Δούκα καί τών άρχόντων τής Ρωσικής φεουδαρχίας.

-Κριτική καί επέμβαση σέ πολιτικές αποφάσεις.

-Κριτική κατά όρισμένων Ρώσων Αγίων.

-Τά έλάχιστα διορθωτικά καί μεταφραστικά λάθη του.

Τό βασικό κίνητρο γιά τίς κατηγορίες αυτές ήταν τό προσωπικό μίσος του Μητροπολίτη Μόσχας Δανιήλ².

Έκεΐνες οί κατηγορίες ποϋ μάς ένδιαφέρουν εΐναι ό έλεγχος του Αγίου Μαξίμου κατά τής έκκοσμίκευσης τής Ρωσικής Έκκλησίας καί του Μοναχισμού καί κατά τής άπόσχισης τής Έκκλησίας τής Ρωσίας άπό τό Οΐκουμενικό Πατριαρχείο.

“Όλες οί κατηγορίες προφανώς ήταν αναπόδεικτες.

Τόν κατηγοροϋσαν άκόμη ότι ήταν έναντίον τής άνεξαρτησίας τής Έκκλησίας τής Ρωσίας άπό τό Οΐκουμενικό Πατριαρχείο, ότι έκαμε σκόπιμα λανθασμένες μεταφράσεις στα ιερά βιβλία, καί ότι δίδασκε αίρετικές διδασκαλίες.

² Κ. Τσιλιγιάννη, Ή δίκη του Μαξίμου του Γραϊκοϋ, έκδ. Ίνστιτούτου ΑΓΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ Ο ΓΡΑΙΚΟΣ, Αθήναι 2011, σ. 49-93

Στις 10 Φεβρουαρίου μεταφέρεται και φυλακίζεται στην Μονή του Σίμωνος. Τόν Άπρίλιο τοῦ 1525 ὀδηγήθηκε, ὡς ὁ μεγαλύτερος ἐγκληματίας, γιά νά δικασθεῖ σέ Σύνοδο, ἡ ὁποία συνήλθε κατά διαταγή τοῦ μεγάλου ἡγεμόνα.

Ἡ Σύνοδος τοῦ 1525 ὑπό τήν προεδρία τοῦ Δανιήλ καταδίκασε σέ ἐξορία καί ισόβια κάθειρξη στήν Μονή τοῦ Ὁσίου Ἰωσήφ στό Βολοκολάμσκ τόν Ἁγιορείτη μοναχό ὡς αἰρετικό καί ἀμετανόητο ἀμαρτωλό. Οἱ κατηγορίες ἦταν ἀστήρικτες καί ἀνόητες, ἦταν καθαρά συκοφαντικές.

Ὅταν ἀργότερα ὁ Ἅγιος Μάξιμος ἦταν φυλακισμένος στήν Μονή Ὁτροτς τῆς Τβέρ, ἀπευθυνόμενος στό συμβούλιο τῶν βογιάρων, ἐπιτρόπων τοῦ ἀνηλίκου Ἰβάν Δ΄ τοῦ Τρομεροῦ, εἶχε στείλει τήν δική του Ὁμολογία τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Σέ αὐτήν ἐκθέτει τό ὀρθόδοξο φρόνημά του, ἀνασκευάζει τίς διάφορες κατηγορίες περί αἰρετικῶν διδασκαλιῶν καί ἐκφράζει τό βαθύ παράπονό του γιά τήν συκοφαντία τῶν ἀντιζήλων του, ὅτι ἦταν αἰρετικός καί ἐχθρός τοῦ ρωσικοῦ κράτους.

Ὁ ἱεροδιάκονος Ἡσαΐας Καμεντσάνιν, σύγχρονος καί συνεργάτης τοῦ ἁγίου Μαξίμου, στήν Ἐγκυρη ἀφήγηση πού δημοσιεύτηκε στά Μηναῖα του ἱερέα Ἰωάννη Μιλούτιν (1646-1656), γράφει ὅτι μετά τήν καταδικαστική ἀπόφαση «*τοῦ πέρασαν οἱ ἀδελφοκτόνοι τά σίδερα καί τόν φυλάκισαν, ὑπέφερε δέ ἐκεῖ μέσα τά πάνδεινα στήν Μονή τοῦ Ἰωσήφ. Ἀπό τούς καπνοῦς καί θλίψεις γιά πολλές ὥρες ἔπεφτε κάτω νε κρός*»³.

Εἶχε δοθεῖ διαταγή στόν Ἠγούμενο τῆς Μονῆς στό Βολοκολάμσκ καί στούς γέροντες τῆς Μονῆς νά κλεισθεῖ σέ σκληρή φυλακή μέσα στό Μοναστήρι καί μέ πολλή ἀσφάλεια. Νά μήν βγαίνει ἀπό ἐκεῖ καί νά μήν ἐπιτρέπουν σέ κανέναν ξένο νά πηγαίνει πρός αὐτόν. Νά μήν ἔχει ἀλληλογραφία καί ἐπικοινωνία οὔτε μέ τούς μοναχοῦς τῆς Μονῆς. Ἐπίσης του ἀπαγόρευσαν τήν Θεία Κοινωνία καί τόν ἐκκλησιασμό. Ἠγούμενος ἐκείνη τήν ἐποχή ἦταν ὁ Νήφων, μαθητής τοῦ Μητροπολίτου Δανιήλ, ἄνθρωπος ξένος πρός τόν νόμο τῆς φιλανθρωπίας καί τῆς εὐσπλαχνίας. Χάριν τοῦ Μητροπολίτου μέ κάθε τρόπο βιαιοπραγοῦσε καί στενοχωροῦσε τόν φυλακισμένο.

Ἐξι χρόνια πέρασε ὁ Ὁσιος Μάξιμος στήν Μονή τοῦ Ὁσίου Ἰωσήφ στό Βολοκολάμσκ σέ αὐτή τήν σκληρή σκλαβιά, ἀνάμεσα σέ ἐχθρικούς πρός αὐτόν μοναχοῦς, σέ ἕνα ὑγρό καί στενό κελλί, ὅπου ὑπέμεινε τήν πείνα, τό κρύο, τήν δυσωδία, τίς ἀναθυμιάσεις καί τήν στέρση ἀσχολίας, διότι τοῦ ἀφήρεσαν τά βιβλία καί τοῦ ἀπαγόρευσαν νά γράφει. Ὡς φρουροί τοῦ ἐγκλείστου μάρτυρος Μαξίμου τοποθετήθηκαν ὁ μοναχός Τύχων Λένκωφ, προστατευόμενος τοῦ μεγάλου ἡγεμόνα, καί ὁ ἱερομόναχος Ἰωνάς, πειθήνια ὄργανα τοῦ Δανιήλ καί γνωστοί γιά τήν σκληρότητα καί ἀπανθρωπιά τους. Αὐτοί παρακολουθοῦσαν ἄγρυπνα κάθε κίνηση τοῦ Ἁγίου καί τόν βασάνιζαν χωρίς ἴχνος συμπάθειας εἴτε κατόπιν ἐντολῆς, εἴτε μέ δική τους πρωτοβουλία.

³ «Skazanie izvestno o prihode na Rus Maksima Greka i kako preterpe do skonchanija svoego (Ἐγκυρη ἀφήγηση περί τῆς ἀφίξεως τοῦ Μαξίμου Γραικοῦ στήν Ρωσία καί πώς ἔκανε ὑπομονή.

Ο ιστορικός D. Obolensky έχει γράψει για τον Μάξιμο: «Πραγματικά μπορεί να υπάρχει κάτι το συμβολικό στην μοίρα του Μαξίμου στην Ρωσία. Η απόρριψη ενός ανθρώπου ο οποίος στο βάθος της πνευματικότητας και της παιδείας του σάρκωνε, ότι καλύτερο υπήρχε στην πνευματική καλλιέργεια της μεταβυζαντινής Ελλάδας, κατά κάποιο τρόπο σήμαινε την απομάκρυνση της Ρωσίας από την αρχαία κληρονομία που είχε από το Βυζάντιο»⁴.

3. Η δῆθεν ἀνωτερότητα τῶν Σλάβων

Κατά τον π. Ἰωάννη Ρωμανίδα, ἡ ψευδής διδασκαλία τῶν Δυτικῶν, ὅτι ἡ πατερική ἐποχή ὀλοκληρώνεται μέ τό Μέγα Φῶτιο, ἔγινε δεκτὴ πρῶτα ἀπό τούς Ρώσους καί δυστυχῶς τήν δέχθηκαν καί κάποιοι παλαιότεροι Ἑλληνες Θεολόγοι. Αὐτό σημαίνει διωγμό τοῦ Ἡσυχασμοῦ ἀπό τήν ζωή καί τήν θεολογία τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ τρόπος κοινωνίας Θεοῦ δέν ἦταν πλέον ὁ Ἡσυχασμός, ἀλλά ἡ μεταφυσική καί κοινωνική φιλοσοφία.

Τόν τερματισμό τῆς Πατερικῆς Θεολογίας τόν 8^ο αἰῶνα τήν κατέγραψε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κιέβου Πέτρος Μογίλλας. Τήν κατέστησε δέ ζωή τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ ὁ Μέγας Πέτρος, πού ἀντέγραψε τήν Καλβινική Θεολογία καί ἠθική. Ἡ Θεολογία καί ὁ τρόπος διοίκησης τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἀντιγράφηκε ἀπό τόν θαυμαστή τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας Ἀδαμάντιο Κοραῆ, πού τά ἐπέβαλε στήν ἐλεύθερη Ἑλλάδα.

Οἱ Ρῶσοι υἱοθέτησαν τήν Σχολαστική θεολογική μέθοδο καί τήν λατινική γλῶσσα ὡς ἐπίσημη θεολογική γλῶσσα τους κατά τόν 18^ο αἰῶνα, ἀπέκτησαν ἀπόλυτη πεποίθηση ὅτι μ' αὐτό τόν τρόπο, μαζί μέ τούς Φράγκους, **ὑπερέβησαν καί αὐτοί τούς Ἑλληνες τῆς Ὄθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας**⁵. (80).

Οἱ Ρῶσοι ἔπαθαν καί κάτι ἄλλο, πού προῆλθε ἀπό τούς Σλαβόφιλους ἢ Πανσλαβιστές. Ὄταν ἐπέστρεψε ὁ Ἡσυχασμός στή Ρωσία τόν 19^ο αἰ. ἀπό τό Ἅγιον Ὅρος, δέν τόν κατάλαβαν. Καί μάλιστα τόν ἐνέταξαν στίς θεωρίες τους περί τῆς Σλαβικῆς ὑπεροχῆς. Θεώρησαν τόν ἡσυχασμό «γεροντικοῦ τύπου», ὅτι εἶναι χαρακτηριστικό τῆς Ρωσικῆς ψυχοσυνθέσεως, καί ὄχι τῶν σκλάβων Ἑλλήνων. Αὐτά ἐξέφρασε ὁ Ἀλέξιος Χομιακώφ, λέγοντας, ὅτι **οἱ Ρῶσοι κατάλαβαν καλλίτερα τόν Χριστιανισμό ἀπό τούς Ἑλληνες ἐξ αἰτίας μιᾶς δῆθεν ἀνώτερης φυσικῆς ιδιότητος ἢ ἰδιοσυγκρασίας**.(82)

Δέν ἔλεγαν ὅμως αὐτά οἱ διδάσκαλοι τῆς Φιλοκαλίας καί τοῦ Ἡσυχασμοῦ, ὁ Βατοπαιδινός μοναχός Μάξιμος Γραικός καί ὁ Παῖσιος Βελιτσκόφσκι στήν Μολδαβία, μέσω τῆς ὁποίας εἰσῆλθε καί πολύπαθη πνευματικά Ρωσία καί πάλι τό γνήσιο Ὀρθόδοξο πνεῦμα.

⁴ Dmitrij Obolensky, Six byzantine portraits, Οξφόρδη 1988, σ. 217.

⁵ π. Ἰωάννης Ρωμανίδης ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ-ΡΩΜΑΙΟΙ Ἡ ΡΩΜΗΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ, σ. 80.

Έπηρεασμένοι από την Γερμανική Θεολογία οι Ρώσοι κήρυξαν ότι βρήκαν μια ανώτερη νέα φιλοσοφία σε αντικατάσταση της Πατερικής. Οι Έλληνες Πατέρες νόθευσαν τον χριστιανισμό, με την Έλληνική Φιλοσοφία.

Καί οι Σλαβόφιλοι κήρυτταν, ότι με τη φυσική έθνική φιλοσοφία και ιδεολογία των Σλάβων κατανοείται καλλίτερα τό κήρυγμα του Χριστού⁶.(85).

Έτσι έχουμε πλέον σε αντικατάσταση της Πατερικής Θεολογίας και του Ήσυχασμού, την Ρωσική Φιλοσοφία, Ρωσική Θεολογία, Ρωσική Πνευματικότητα. Συνέχεια αυτών σε αντικατάσταση της εκκλησιαστικής Βυζαντινής τέχνης, έχουμε Ρωσική Έκκλησιαστική Μουσική, Ρωσική Εικονογραφία, Ρωσική Έκκλησιαστική Αρχιτεκτονική.

Οι Σλαβόφιλοι ναί μόν άντετάχθησαν στην δυτικοποίηση, αλλά θεωρούσαν ότι δέν άνήκουν ούτε στην Εύρώπη, ούτε στό Βυζαντινό κόσμο, αλλά στον Σλαβικό Χριστιανισμό, πού είναι ανώτερος όλων.

4. Άρνηση των Οικουμενικών Συνόδων και των Πατέρων της Έκκλησίας

Κατά τον π. Ίωάννη Ρωμανίδη, εκείνος πού πρώτος απέκάλυψε την μεγάλη πτώση και πλάνη των Ρώσων και την στηλίτευσε ήταν ό π. Γεώργιος Φλωρόφσκυ ό μεγαλύτερος θεολόγος του 20^{ου} αιώνα.

Πολέμησε και τούς Δυτικόφρονες και τούς Σλαβόφιλους, τονίζοντας την μόνιμη σημασία του έλληνισμού των Πατέρων για τον Χριστιανισμό.

Ό π. Γεώργιος ήταν εκείνος πού άνέτρεψε την ιδέα περί τερματισμού της Πατερικής Θεολογίας στό Μέγα Φώτιο. Άνάγκασε τούς πατριώτες του Σλαβοφίλους νά άναθεωρήσουν την διδασκαλία τους και συνετέλεσε για την επάνοδο στους Πατέρες και τον Ήσυχασμό τους σαν θεμέλιο της Όρθοδοξης Θεολογίας και Πνευματικότητας. Έτσι γεννήθηκαν οι άπαραίτητες προϋποθέσεις για την όρθή κατανοήση των μετά τον Μέγαν Φώτιον Πατέρων και κυρίως του Αγίου Γρηγορίου Παλαμά.

Μιά μεγάλη πτώση της Δυτικής Θεολογίας ήταν ό διαχωρισμός των Πατέρων σε Βιβλικούς Θεολόγους και στους Δογματικούς. Άπέρριπταν τούς δογματικούς, ως άλλοιωμένους από την Έλληνική φιλοσοφία. Αυτούς ακόλουθησαν οι Ρώσοι, διότι έξυπηρετούσε τό σλαβικό σωβινισμό τους, για νά **κηρύττουν ότι κατέχουν την ύψηλότερη και καλύτερη Πατερική Παράδοση**⁷.(93).

Σ' αυτό τό σημείο βλέπουμε την ταύτιση των Ρώσων με την Θεολογία των Προτεσταντών, πού πολεμοϋν τούς Έλληνες Πατέρες.

Αυτή είναι και ή θεολογική βάση για την εκκλησιαστική πολιτική άμφισβήτησης του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, του Πατριαρχείου Άλεξανδρείας και της Έλλαδικής Έκκλησίας.

⁶ π. Ίωάννης Ρωμανίδης ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ-ΡΩΜΑΙΟΙ Ή ΡΩΜΗΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ,σ. 85.

⁷ π. Ίωάννης Ρωμανίδης ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ-ΡΩΜΑΙΟΙ Ή ΡΩΜΗΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ,σ. 93.

”Έτσι εισήγαγαν καινοφανή ἐκκλησιολογία, πού τούς ἐπιτρέπει νά παραγνωρίσουν τούς Ἱερούς Κανόνες γιά τά Πρεσβυγενῆ Πατριαρχεῖα καί νά διεισδύσουν στήν διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Αὐτό ἔκανε καί ἡ Φραγκική θεολογία μέ τήν αἰρετική διδασκαλία του FILIOQUE. Ἦθελαν νά χτυπήσουν τήν Ὁρθόδοξη Ἀνατολική Ἐκκλησία καί εισήγαγαν τήν αἵρεση τοῦ FILIOQUE.

Καί οἱ Ρῶσσοι θέλοντας νά χτυπήσουν τόν Ὁρθόδοξο ἑλληνισμό εισήγαγαν ἀπό τό 1817 τούς στάρετς καί ἀπό τό 1870 τήν αἵρεση τοῦ ἔθνοφυλετισμοῦ καί ἀλλοίωσαν τήν ἐκκλησιολογία τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

Δυστυχῶς εἶδαμε στίς ἡμέρες μας καί τούς συνοδοιποροῦντας μέ αὐτούς Σέρβους, νά ἀρνοῦνται τίς ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων γιά τήν τάξη μέσα στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

Ἡ Πατερική Θεολογία δέν ἔχει καμμιά σχέση μέ τήν πιστευόμενα καί πραττόμενα τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Πατερική Θεολογία δέχεται ὅλους τούς Πατέρες, ὡς μετέχοντες τῆς θεώσεως. Ἡ δέ θέωση εἶναι ἡ προϋπόθεση τῶν ὀρθῶν δογμάτων καί τῆς ὀρθῆς διοίκησης μέσα στήν Ἐκκλησία.